

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів та
топографоанатомів України

МАТЕРІАЛИ

науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

ПОЛТАВА
11-12 жовтня 2022 року

**Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів,
ембріологів та топографоанатомів України**

МАТЕРІАЛИ

**науково-практичної інтернет-конференції
з міжнародною участю**

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ
МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ**

**ПОЛТАВА
11-12 жовтня 2022 року**

Редакційна колегія:

Вячеслав ЖДАН – головний редактор

Галина ЄРОШЕНКО – заступник головного редактора

Наталія УЛАНОВСЬКА-ЦИБА – відповідальний редактор

Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ МЕДИКО-ЕКОЛОГІЧНИХ АСПЕКТІВ ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ». – Полтава: ТОВ НВП «Укрпромторгсервіс», 2022. – 158 с.

4. Катастрофічний вплив шкідливих чинників на організм / Н. О. Корчан, Н. Л. Свінцицька, В. Г. Гринь [та ін.] // Природне навколишнє середовище та здоров'я людини : (навч. посіб.) / за заг. редакцією проф. С. В. Пилипенко. – Полтава, 2021. – С. 148–177.

5. Підлужна С.А., Корчан Н.О. Екологічна проблема сучасності /С.А. Підлужна, Н.О. Корчан //Матеріали науково-практичної інтернет-конференції з міжнародною участю «Сучасні проблеми вивчення медико-екологічних аспектів здоров'я людини» (Полтава, 30 вересня-01 жовтня 2021 р. С.70-72).

Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Гринь В.Г.

Полтавський державний медичний університет м. Полтава

ПОДАЛЬШІ ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Медична освіта переживає період реформування, але не всі запропоновані зміни, на жаль, можна розцінювати як прогресивні, ті, які сприяли б підвищенню якості підготовки студентів. Проте безперечно одне: не можна підтримувати «консервативну» думку, що будь-які відступлення від класичного варіанту викладання анатомії людини небажані. Останнім часом відбулося багато змін: розширилися інформаційні можливості студентів, вони стали більш самостійними, за допомогою мережі Internet з'явилася можливість користуватися великою кількістю спеціальної літератури. Нові інформаційні можливості студентів - це, мабуть, найголовніший імпульс, що спонукає викладачів до пошуку сучасних оптимальних методів викладання медичних дисциплін загалом та анатомії людини зокрема. Останнім часом спостерігається тенденція відмови від традиційного викладання анатомії людини на анатомічних препаратах, що мотивується складнощами їхнього виготовлення, зберігання, перешкодами культурного, релігійного та юридичного характеру (наглядові органи стали вимагати ліцензії на право використання біологічних матеріалів). Заради історичної справедливості слід нагадати, що заклик до відмови від натуральних анатомічних препаратів звучить не вперше. Понад 80 років тому, найвідоміший французький хірург Рене Леріш (член 30 академій, автор понад 700 робіт) писав, що він «з радістю зменшив би кількість занять у препарувальному залі та замінив їх вивченням сухих препаратів або їх стереоскопічних проєкцій». Це висловлювання протягом багатьох років не знаходило підтримки у авторитетних морфологів

світу. Ще Н.І. Пирогов про це писав: «З дурістю годі було поспішати!» Було б справді безглуздя відмовитися від найбагатшого арсеналу анатомічних препаратів музею кафедри анатомії людини ПДМУ, де протягом багатьох років ретельно збиралися оригінальні, якісно виготовлені препарати всіх органів та систем людського тіла. Варто згадати написи у багатьох фундаментальних музеях – «тут мертві вчать живих». Доцільність використання натуральних препаратів органів людського тіла полягає не тільки в їхній достовірній ілюстративності, це впливає на формування особистості майбутнього лікаря, закликає до виняткової дбайливості, поважності по відношенню до тих, хто пішов із життя, але продовжує приносити користь науці. Вважаємо, що натуральні препарати служать не тільки навчальним, пізнавальним цілям, а й незамінні при проведенні науково-дослідницької роботи студентів. Вони дають можливість порівняльного дослідження із виявленням варіантів будови, визначенням вікових особливостей, проведенням морфометрії. Все це неможливо на штучних, навіть бездоганно виконаних муляжах і малюнках. Робота з натуральними музейними препаратами має бути продовжена, звісно, з дотриманням юридичних формальностей, за умов виконання гігієнічних норм, які зберігають здоров'я студентів. Значимість впливу роботи з музейними препаратами на формування лікарського мислення та отримання конкретних знань важко переоцінити. Можна використовувати і пластифіковані препарати, однак вони дорогі і не повною мірою можуть відобразити натуральний вид органу або частини тіла. Не зменшуючи і не перебільшуючи значення використання натуральних препаратів, не можна припиняти пошук альтернативної заміни демонстраційного та навчального матеріалу. З усієї великої кількості демонстраційних можливостей, мабуть, найбільшої уваги заслуговує 3D – технологія друку анатомічних препаратів. Ця методика постійно вдосконалюється і, поступово можна буде відмовитися від використання натуральних препаратів. 3D-технологія дозволяє на спеціальному принтері створювати точні копії органів людини на основі їх комп'ютерних томограм з дотриманням абсолютної точності щодо розмірів, топографії, синтопії. Такі препарати (хоча поки що вони досить дорогі), за достатньої їх кількості та різноманітності залежно від індивідуума, дозволять використовувати їх як наочні препарати під час практичних занять зі студентами, так і проводити навчально-дослідницьку роботу.

Безумовно, викладання анатомії у медичному ЗВО необхідно розглядати як єдиний комплекс сучасного навчального обладнання, можливих варіантів електронного навчання, компетентнісної спрямованості викладання, високого ступеня підготовленості викладача. Від викладача

кафедри анатомії в даний час вимагається не тільки глибоке знання свого предмету, але й володіння найсучаснішими технологіями отримання знань. Роль викладача зводиться, більшою мірою, до консультування, оскільки сучасні методи викладання у вищій школі орієнтовані на самостійне вивчення здобувачами програмних питань предмета. Важливим є використання у викладанні анатомії можливостей сучасних методів дослідження структур тіла (УЗД, комп'ютерна та магнітно-резонансна томографія, ендоскопія, доплерографія та ін.)

**Ткаченко П.І., Попело Ю.В., Лохматова Н.М., Білоконь С.О.,
Доленко О.Б., Коротич Н.М., Ющенко Я.О.
Полтавський державний медичний університет м. Полтава**

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СІАЛАДЕНОЗА З ЕНДОКРИННОЮ ПАТОЛОГІЄЮ

Враховуючи наявність різноспрямованих думок стосовно етіології і патогенезу нозологічних форм сіалозів вони трактуються в літературних джерелах під різними назвами, відображаючи тим самим неоднозначність поглядів науковців на сутність даного патологічного процесу. Слинні залози досить чутливо реагують на вплив як ендогенних так і екзогенних несприятливих чинників обумовлюючи порушення їх секреторної та екскреторної спроможності на тлі гіперплазії клітин ацинарного апарату. Особливе занепокоєння виникає коли мова йде про ендокринний і нейрогенний сіалози, адже самі залози також відносяться до ендокринних органів.

Метою роботи стало проведення аналізу ситуації стосовно особливостей проявів та причин виникнення ендокринного сіалозу.

На базі Комунального підприємства «МДКСП» Полтавської міської ради, яка являється обласним лікувально-діагностичним центром для хворих з патологією слинних залоз нами було обстежено 23 жінки віком від 40 до 65 років, яким було встановлено діагноз ендокринного сіалозу.

Першим клінічним симптомом у всіх являлось збільшення у розмірах саме привушних слинних залоз за рахунок рівномірного перерозподілу на всі долі залози. Анамнестично було встановлено, що у 9 із 23 осіб (39,1%) перші прояви сіалозу виникли на фоні діагностованого цукрового діабету, як I так і II типу. У 7 - 30,4% діагностовано гіпотеріоїдний стан, у 5- 21,7% це було пов'язане з настанням менопаузи і у 2% жінок (8,7%) віком від 40 до 50 років

Ройко Н.В., Старченко І.І., Филенко Б.М., Проскурня С.А., Прилуцький О.К.	81
ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ У ВИКЛАДАННІ ПАТОМОРФОЛОГІЇ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	
Рябушко О.Б., Єрошенко Г.А., Клепець О.В., Ваценко А.В., Улановська-Циба Н.А., Передерій Н.О., Кінаш О.В., Шевченко К.В.	83
ДО ПИТАННЯ ПРО ФОРМУВАННЯ САМОСТІЙНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ	
Синенко В.А., Єрошенко Г.А., Шевченко К.В., Жага О.М., Довгополий О.О.	85
МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЗАДНЬОЇ СТІНКИ ОЧЕЙ ЩУРІВ ЗА УМОВ ДІЇ КОМПЛЕКСУ З НІТРИТУ НАТРІЮ, ГЛУТАМАТУ НАТРІЮ ТА ПОНСО 4R	
Скотаренко Т.А., Шепітько В.І., Борута Н.В., Рудь М.В., Вільхова О.В., Стецук Є.В.	86
АДАПТАЦІЯ ТА МОДИФІКАЦІЯ МЕТОДУ «ОКСФОРДСЬКІ ДЕБАТИ» ПІД ЧАС ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ, ЦИТОЛОГІЇ ТА ЕМБРІОЛОГІЇ	
Скрипніков А.М., Животовська Л.В., Бойко Д.І., Рудь В.О.	88
ПРОФІЛАКТИКА ЗАЛЕЖНОСТЕЙ – ОДИН З НАПРЯМКІВ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ НА КАФЕДРІ ПСИХІАТРІЇ, НАРКОЛОГІЇ ТА МЕДИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ	
Скрипніков А.М., Герасименко Л.О., Ісаков Р.І., Фисун Ю.О., Кидонь П.В.	89
СТРУКТУРНІ ЗМІНИ ГОЛОВНОГО МОЗКУ У ПАЦІЄНТІВ З ШИЗОФРЕНІЄЮ: СУЧАСНИЙ СТАН ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМИ	
Совенко Т.О., Корчан Н.О., Гринь В.Г., Підлужна С.А.	91
ПРОБЛЕМИ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ НАФТОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У МЕЖАХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ	
Тихонова О.О., Тарасенко Я.А., Гринь В.Г.	94
ПОДАЛЬШІ ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ЛЮДИНИ У МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	
Ткаченко П.І., Попело Ю.В., Лохматова Н.М., Білоконь С.О., Доленко О.Б., Коротич Н.М., Ющенко Я.О.	96
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК СІАЛАДЕНОЗА З ЕНДОКРИННОЮ ПАТОЛОГІЄЮ	
Труфанова В.П., Шешукова О.В., Бауман С.С.	97
ВПЛИВ ПІДВИЩЕНОГО ВМІСТУ ФТОРУ В ПИТНІЙ ВОДІ НА СТАН ЗУБІВ У ДІТЕЙ	
Улановська-Циба Н.А., Єрошенко Г.А., Передерій Н.О., Ваценко А.В., Рябушко О.Б., Кінаш О.В., Клепець О.В., Шевченко К.В., Пурденко Т.Й.	99